

Αριθμ. Πρωτ. ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ:	7
Αριθμ. Πρωτ. ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ:	6
Ημερομ. Κατάθεσης:	1/7/2024
Ώρα κατάθεσης:	20:46'

Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Επερωτήσεων

Αριθμ. πρωτ. Επερωτήσεων: 7
Αριθμ. πρωτ. Επικαίρων Επερωτήσεων: 6
Ημερομηνία κατάθεσης: 1/7/2024
Ώρα κατάθεσης: 20.46'

Αθήνα, 1 Ιουλίου 2024

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΠΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

Θέμα: «Η κυβέρνηση της ΝΔ με τις επιλογές της απορρύθμισε την αγορά εργασίας και άφησε απροστάτευτους τους εργαζομένους»

Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ στήριξε τους εργαζομένους και το εισόδημά τους, ενίσχυσε τους ελέγχους στους χώρους εργασίας και αντέστρεψε την τάση απορρύθμισης των εργασιακών σχέσεων που είχε επιβληθεί την περίοδο των μνημονίων. Ενισχύθηκε το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, εντατικοποιήθηκαν και αυστηροποιήθηκαν οι έλεγχοι στους χώρους εργασίας. Θεσμοθετήθηκαν ειδικές διατάξεις για την καταπολέμηση της «μαύρης» και απλήρωτης υποδηλωμένης εργασίας. Μετά την έξοδο από τα μνημόνια επανέφερε τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, αύξησε τον κατώτατο μισθό κατά 11% και κατέργησε τον υποκατώτατο. Επεκτάθηκαν πάνω από δεκαπέντε κλαδικές συμβάσεις που κάλυπταν τουλάχιστον διακόσιους είκοσι χιλιάδες εργαζόμενους και οδήγησαν σε αυξήσεις μισθών για δεκάδες χιλιάδες εργαζόμενους. Έλαβε μέτρα για την προστασία των εργολαβικών εργαζόμενων με το Ν. 4554/2018 που προέβλεπε την ευθύνη κάθε εταιρείας που υπογράφει μια σύμβαση έργου με τον εργολάβο ή υπεργολάβο, σε περίπτωση μη καταβολής των οφειλόμενων αποδοχών, των ασφαλιστικών εισφορών, καθώς και τυχόν αποζημιώσεων απόλυσης στους εργαζομένους (νόμος συνευθύνης). Θέσπισε τον βάσιμο λόγο απόλυσης, όπως ισχύει σε όλη την Ευρώπη, έκανε στοχευμένες παρεμβάσεις σε ειδικούς κλάδους που η ελαστικοποίηση και η αυθαιρεσία ήταν κανόνας, όπως για τους εργαζομένους στα ντελίβερι. Έλαβε μέτρα για την τήρηση των ωραρίων και την πληρωμή των υπερωριών, που οδήγησαν στη μείωση της λεγόμενης απλήρωτης εργασίας. Η πολιτική αυτή συνέβαλε στη μεγάλη μείωση της ανεργίας κατά 10% και, ταυτόχρονα μετά από δέκα χρόνια, υπήρξε αύξηση του μέσου μισθού το 2019 κατά 4,6%.

Αντιθέτως, η Κυβέρνηση της ΝΔ, ακολουθώντας πιστά το σχέδιο Πισσαρίδη, αντιμετωπίζει τους εργαζομένους και τα δικαιώματά τους ως πρόβλημα και όχι ως παραγωγική δύναμη και προβάλλει ως αναγκαιότητα την ελαστικοποίηση και απορρύθμιση της αγοράς εργασίας και τη διατήρηση του κατώτατου μισθού σε χαμηλά επίπεδα. Υποστηρίζει η κυβέρνηση ότι οι άνεργοι ευθύνονται για την ανεργία τους επειδή δεν είναι αρκετά ευέλικτοι ή σωστά κατηρτισμένοι και ότι ο ΟΑΕΔ δεν επιτελεί την αποστολή του, ενώ αναγορεύονται τα ιδιωτικά

κέντρα κατάρτισης σε «πυρήνες μόρφωσης και εξειδίκευσης». Η κυβέρνηση επιλέγει να στοχοποιήσει το κοινωνικό κράτος, αντί να θεωρηθούν οι δαπάνες για την πρόνοια αναπτυξιακές και κρίσιμες, από κοινού με τη στήριξη των μισθών, για την ενίσχυση της ζήτησης σε περίοδο ύφεσης.

Εξάλλου, ο κ. Μητσοτάκης, σε μια περίοδο δραματικής μείωσης των εισοδημάτων, έχει δηλώσει ότι η εργασία στην Ελλάδα είναι «ακριβή» και ότι χρειάζεται περαιτέρω ελαστικοποίησή της, απευθυνόμενος σε εργαζομένους που βρίσκονται είτε σε αναστολή σύμβασης είτε σε υποχρεωτική μείωση μισθού και εκ περιτροπής εργασίας. Ήδη αμέσως μετά την πρώτη του νίκη στις εκλογές του 2019 προχώρησε στην υποβάθμιση του ΣΕΠΕ με δραματικά αποτελέσματα εξαιτίας της απουσίας αποτελεσματικών ελέγχων στους χώρους δουλειάς και μέτρων προστασίας της υγείας των εργαζομένων από την πανδημία του covid 19. Κατάργησε τον βασικό λόγο απόλυσης των εργαζομένων και των μέτρων προστασίας των εργολαβικών εργαζομένων. Νομοθέτησε τη διάλυση του θεσμού των συλλογικών διαπραγματεύσεων με την πρόβλεψη εξαίρεσης από τις αρχές της επεκτασιμότητας και της ευνοϊκότερης ρύθμισης επιχειρήσεων χωρίς ουσιαστικό λόγο, καθώς και την κατάργηση του δικαιώματος προσφυγής των εργαζομένων στη διαιτησία, και προέβλεψε τη μείωση των προστίμων για παραβιάσεις της εργατικής νομοθεσίας και την αύξηση του ορίου των νόμιμων υπερωριών κατά 60%. Επί διακυβέρνησης της ΝΔ θεσπίστηκε η υποχρεωτική, χωρίς συμφωνία του εργαζομένου, μεταφορά προσωπικού σε άλλη επιχείρηση του Ομίλου. Ανεστάλη η υποχρέωση καταχώρησης στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ των αλλαγών σχετικών με το ωράριο. Όσο δεν ισχύει η υποχρέωση δήλωσης αλλαγών οι επιθεωρητές εργασίας δεν μπορούν να κάνουν ουσιαστικό έλεγχο για το ωράριο και να επιβάλλουν κυρώσεις. Η ρύθμιση αυτή υποβαθμίζει και ακυρώνει μεγάλο μέρος της λειτουργίας του ΣΕΠΕ. Προβλέφθηκε η απασχόληση Κυριακές και Αργίες. Προβλέφθηκε η λειτουργία επιχειρήσεων με προσωπικό ασφαλείας (ειδική εκ περιτροπής εργασία). Επεκτάθηκε η υπερωριακή απασχόληση μονομερώς από τον εργοδότη, χωρίς τον έλεγχο του ΑΣΕ όπως συνέβαινε μέχρι σήμερα. Προβλέφθηκε η δήμερη απασχόληση στο σύνολο της αγοράς εργασίας και εφαρμόστηκε η ψηφιακή κάρτα με δώρο στους βιομήχανους μια ώρα απλήρωτης εργασίας.

Η κυβέρνηση της ΝΔ αντιμετώπισε την κρίση της πανδημίας ως ευκαιρία αναδιάρθρωσης της οικονομίας και απορρύθμισης της αγοράς εργασίας. Δεν στήριξε την πραγματική οικονομία και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, επέλεξε την επιδότηση της ανεργίας αντί της στήριξης της εργασίας, και με τις πολιτικές της τροφοδοτεί τον φαύλο κύκλο της ύφεσης, της μείωσης της ζήτησης, της ανεργίας, της φτώχειας και της ανασφάλειας. Οδήγησε τους εργαζόμενους στην εκ περιτροπής εργασία και τη μείωση μισθού (ΣΥΝ-ΕΡΓΑΣΙΑ), στην αναστολή σύμβασης με επίδομα αναστολής 534 ευρώ ή στην ανεργία και με πρόσχημα την πανδημία έλαβε μια σειρά από «έκτακτα μέτρα» που παραβιάζουν τα εργασιακά δικαιώματα και καθιστούν αδύνατους τους ελέγχους, με προφανή επιδίωξη την μονιμοποίηση τους.

Συνεχίζοντας και εκμεταλλευόμενοι την ευκαιρία της πανδημίας, οι προκάτοχοί σας Υπουργοί επιβεβαίωσαν και υλοποίησαν τον στόχο αυτό, δηλαδή την αντιμεταρρύθμιση στις εργασιακές σχέσεις θεσμοθετώντας την απορρύθμιση του συστήματος υπερωριών και την απλήρωτη υπερωριακή εργασία, την επίθεση στις συνδικαλιστικές ελευθερίες και τη

μεταφορά των αρμοδιοτήτων του ΣΕΠΕ για την επίλυση των συλλογικών διαφορών στον ΟΜΕΔ εις βάρος των εργαζομένων. Υλοποιήσατε την ιδιωτικοποίηση της Επικουρικής Ασφάλισης, που πλήττει τον δημόσιο αναδιανεμητικό χαρακτήρα του ασφαλιστικού συστήματος, καταργεί την αλληλεγγύη των γενεών, μεταφέρει το βάρος στους φορολογούμενους και τους συνταξιούχους και καταδικάζει τους νέους εργαζόμενους στην ασφαλιστική ανασφάλεια. Σε πολλούς κλάδους της ελληνικής οικονομίας, ιδιαίτερα στον χρηματοπιστωτικό, έχει εδραιωθεί στην αγορά εργασίας το καθεστώς των ενοικιαζόμενων εργαζομένων. Μια αντιδραστική διαδικασία που διαμορφώνει εντός του ίδιου εργασιακού χώρου και αντικειμένου εργαζόμενους διαφορετικών απολαβών και συμφερόντων. Με τις εικονικές εργολαβίες, οι επιχειρήσεις αποφεύγουν τις δεσμεύσεις του νόμου για το δανεισμό προσωπικού, την ίση αμοιβή του δανειζόμενου προσωπικού με το τακτικό και την υποχρέωση πρόσληψης του εργαζομένου από τον έμμεσο εργοδότη μετά από το χρονικό διάστημα 36 μηνών συνεχόμενης εργασίας.

Έτσι, τα 6 σχεδόν χρόνια διακυβέρνησης ΝΔ έχουν περάσει πράγματι σαν οδοστρωτήρας πάνω από τα εργασιακά δικαιώματα:

- Κατώτατος μισθός που δεν μπορεί να καλύψει ούτε τις βασικές ανάγκες διαβίωσης
- Νομιμοποίηση απλήρωτων υπερωριών (μη προαναγγελία)
- Εισήγαγε για πρώτη φορά τις συμβάσεις «κατά παραγγελία», στις οποίες οι εργαζόμενοι υποχρεούνται να είναι στη διάθεση της επιχείρησης όποτε και όσο τους χρειαστεί, χωρίς στοιχειώδη εργασιακά δικαιώματα και ουσιαστικά ανοίγει το δρόμο για την καθιέρωση όλων των παρόμοιων συμβάσεων ακραίας εργασιακής επισφάλειας.
- Κατάργηση 5νθημέρου (δικαίωμα του εργοδότη). Κατήργησε το πενθήμερο σε χιλιάδες επιχειρήσεις και έδωσε τη δυνατότητα σε εργοδότες να απασχολούν και δη ημέρα τους υπάρχοντες εργαζόμενους, αντί να προσλαμβάνουν προσωπικό.
- Νομιμοποίηση όλων των «λευκών συμβάσεων»
- Κατάργηση 8ώρου και εισαγωγή 10ώρου
- Κατάργηση αιτιολόγησης κατά την απόλυση
- Παράλληλη εργασία έως και 13ώρες/24ωρο. Δίνει τη δυνατότητα για παράλληλη απασχόληση μέχρι 13 ώρες την ημέρα, με πλήρη εξουθένωση των εργαζομένων και ότι αυτό συνεπάγεται για την υγεία και ασφάλειά τους - αλλά και την ασφάλεια όσων σχετίζονται με τις υπηρεσίες τους.
- Επέκταση 6ημερης και 7ημερης εργασίας σε περισσότερους κλάδους
- Συμβάσεις μηδενικών ωρών, εργαζόμενος 24/7
- Καθιέρωση εξάμηνης δοκιμαστικής περιόδου εργασίας με “αυτοδίκαια λύση τη σχέσης εργασίας αν δεν είναι επιτυχής”, δίνοντας τη δυνατότητα για απόλυση χωρίς καταγγελία σύμβασης μέχρι το εξάμηνο, ενώ δεν αλλάζει η δυνατότητα καταγγελίας σύμβασης χωρίς αποζημίωση μέχρι τους 12 μήνες
- Υποβάθμιση του ΣΕΠΕ
- Ποινικοποίηση συνδικαλιστικής δράσης

- Ποινικοποίηση της απεργιακής περιφρούρησης, με ποινές φυλάκισης και υπέρογκα πρόστιμα για τους απεργούς, περιορίζοντας ακόμα περισσότερο το συνταγματικό δικαίωμα της απεργίας.
- Εργαλειοποίηση ψηφιακής κάρτας προς όφελος συγκεκριμένων παραβατών εργοδοτών

Όλοι αυτοί οι νέοι θεσμοί της μεταμοντέρνας εργασιακής ευελιξίας, με κυριαρχία της μερικής απασχόλησης, στοχεύουν στην κατάργηση της πλήρους και σταθερής μισθωτής εργασίας και στην εξαϋλωση των στοιχείων του προστατευτικού πυρήνα της. Σηματοδοτούν δηλαδή την επιστροφή του ακραίου εκμεταλλευτικού χαρακτήρα της «δουλειάς» ως «δουλείας», όπως ήταν κατά το πρώιμο στάδιο του καπιταλισμού. Αυτό είναι το νέο μοντέλο της εργασιακής «ειλωτείας» («εργασία μόνο για το φαγητό») και της άγριας εκμετάλλευσης της εργατικής δύναμης που επιφυλάσσει η σημερινή Ευρώπη για τη νέα γενιά.

Απόδειξη των αντεργατικών εργατικών πολιτικών που ακολουθούνται τα τελευταία χρόνια στην χώρα μας είναι και η δραματική αύξηση των εργατικών δυστυχημάτων και ατυχημάτων. Το ζήτημα της απουσίας ελέγχων στην αγορά και η αποδυνάμωση, τόσο σε θεσμικό επίπεδο, όσο και σε στελέχωση, της επιθεώρησης εργασίας, έχουν οδηγήσει σε μια ασύδοτη πραγματικότητα, ειδικά σε συγκεκριμένους κλάδους, απειλώντας ευθέως την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων. Η εργασιακή εξόντωση, οι τριτοκοσμικές συνθήκες υγιεινής και ασφάλειας, τα πολύωρα μεροκάματα, η έλλειψη εκπαίδευσης, οι εργολαβίες του τρόμου και η εντατικοποίηση της εργασίας είναι καθημερινό καθεστώς, που οδηγούν πολύ συχνά σε τραυματισμούς, μόνιμες βλάβες ή και σε θάνατο τους εργαζόμενους. Μόνο για το 2023, αυτό το νούμερο ήταν σοκαριστικό: 179 νεκροί και 287 σοβαρά τραυματίες, ενώ το 2024 προμηνύεται επίσης δυσοίωνα σε αυτό τον τομέα.

Τα εργασιακά και κοινωνικά δικαιώματα έχουν συρρικνωθεί, κάτι που φαίνεται ξεκάθαρα και από τη διαρκώς μειούμενη επίδραση των συνδικάτων καθώς και από την απαξίωση που επιδεικνύει η Κυβέρνηση της ΝΔ για τον κοινωνικό διάλογο. Κατ' επέκταση, το κοινωνικό χάσμα ανάμεσα σε αυτούς που ωφελούνται από την παγκοσμιοποίηση και την ψηφιοποίηση και αυτούς που μένουν πίσω ή χάνουν τη δουλειά τους έχει διευρυνθεί.

Σύμφωνα άλλωστε και με την ετήσια Έκθεση 2023 ΙΝΕ ΓΣΕΕ για την Ελληνική Οικονομία και την Απασχόληση, παρά την ταχεία ανάκαμψη, η Ελλάδα έχει το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό ανεργίας στην Ευρώπη. Αντίστοιχα, καταγράφει το χαμηλότερο ποσοστό απασχόλησης στους νέους κάτω των 25 ετών και το δεύτερο χαμηλότερο ποσοστό απασχόλησης τόσο στις ηλικίες 20-64 ετών όσο και στις γυναίκες ανάμεσα στα κράτη-μέλη της ΕΕ-27. Το ποσοστό της ανεργίας των νέων καταγράφεται στο 19,4%, ενώ των γυναικών στο 12,4%.

Ταυτόχρονα, σημειώνουμε ως χώρα ένα πανευρωπαϊκό ρεκόρ: Οι Έλληνες πρώτοι σε ώρες εργασίας (41) και τελευταίοι σε επίπεδων μισθών.

Παρατηρείται σοβαρή υλική και κοινωνική στέρηση τα τελευταία χρόνια με αυξανόμενο κίνδυνο φτώχειας. Το 2021 βρέθηκε σε σοβαρή υλική και κοινωνική στέρηση το 13,2% των ανδρών και το 14,5% των γυναικών, ενώ τα αντίστοιχα ποσοστά στην ΕΕ-27 ήταν 6% και 6,6% αντίστοιχα. Το 2022 στην Ελλάδα σε αδυναμία κάλυψης βασικών αναγκών για μια αξιοπρεπή διαβίωση βρέθηκε το 13,2% των ανδρών και το 14,6% των γυναικών. Το 2021-2022 πολύ μεγάλη δυσκολία να αντεπεξέλθει στις δαπάνες για την κάλυψη βασικών αναγκών αντιμετώπισε το 36% των νοικοκυριών χωρίς εξαρτώμενα παιδιά, ενώ την ίδια περίοδο στην ΕΕ-27 το αντίστοιχο ποσοστό νοικοκυριών ήταν μόλις 6,1%.

Το 2023 είχαμε μείωση πραγματικών μισθών κατά 0,2%, όταν τα κέρδη των μεγάλων επιχειρήσεων είχαν αύξηση 5,9%, ο πραγματικός μέσος μισθός παρουσίασε σημαντική μείωση, η οποία το 2022 έφτασε το 8,7% σε σχέση με το 2021. Αυτή η εξέλιξη οδήγησε σε διανεμητικό κενό σε βάρος του κόσμου της εργασίας, της τάξης του 8,4% το 2021 και 9,5% το 2022, και σε μείωση του εισοδηματικού μεριδίου των μισθών στο ΑΕΠ στο 47,5% το 2022.

Με τις συνειδητές αυτές αντεργατικές πολιτικές της Κυβέρνησης της ΝΔ έχει δημιουργηθεί ένα ζοφερό παρόν που προοιωνίζει ένα ακόμη πιο δυσοίωνα μέλλον για τους εργαζόμενους:

- Το 47% των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται είναι μερικής ή εκ περιτροπής απασχόλησης
- Οι συλλογικές συμβάσεις καλύπτουν το 25% των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα, ενώ ο ευρωπαϊκός στόχος είναι 80%.
- Το 30% των εργαζομένων δουλεύουν με μερική απασχόληση παίρνουν 400 – 800 ευρώ.
- Πανευρωπαϊκό ρεκόρ: Οι Έλληνες πρώτοι σε ώρες εργασίας (41) και τελευταίοι σε επίπεδων μισθών.
- Το 2023 είχαμε μείωση πραγματικών μισθών κατά 0,2%, όταν τα κέρδη των μεγάλων επιχειρήσεων είχαν αύξηση 5,9%.
- Στο 19,4% η ανεργία των νέων και 12,4% των γυναικών
- Καταργήθηκε η 13^η σύνταξη και κάθε χρόνο ένα μόνο μέρος των συνταξιούχων λαμβάνει ψίχουλα
- Κοροϊδία με ξεπάγωμα τριετιών και με αυξήσεις στους δημοσίους υπαλλήλους (35€-40€ καθαρά)

Την ώρα που η υπόλοιπη Ευρώπη συζητά για μείωση του χρόνου εργασίας, χωρίς μείωση αποδοχών (βλ. και 35ωρο) και για περισσότερο κρατικό παρεμβατισμό-προστασία στην εργασία (προστασία μητρότητας, διαφάνεια, ενίσχυση των ΣΣΕ), ως μοχλό οικονομικής ανάπτυξης, η ελληνική κυβέρνηση δίνει «γη και ύδωρ» στις μεγάλες επιχειρήσεις, μετατρέποντας την ζωή των εργαζομένων σε «λάστιχο». Αντί να συζητάμε πως ένας εργαζόμενος θα ζει αξιοπρεπώς με ικανοποιητικό μισθό, δουλεύοντας 8ώρο (ή και λιγότερες ώρες όπως συμβαίνει στην υπόλοιπη Ευρώπη), μέσω αύξησης των μισθών με αξιοπρεπείς συνθήκες δουλειάς, η κυβέρνηση προωθεί την έως και 13ωρη εργασία, το 6ήμερο και τις

«συμβάσεις μηδενικών ωρών/συμβάσεις κατά παραγγελία» με τις οποίες ο εργαζόμενος θα πρέπει να είναι αν πάσα στιγμή διαθέσιμος για εργασία ελάχιστων ωρών(και αμοιβών) όποτε τον καλέσει ο εργοδότης.

Στο δυσμενές περιβάλλον της συνεχώς αυξανόμενης ακρίβειας σε όλα τα είδη διαβίωσης, επιβάλλεται να επαναπροσδιοριστεί ο κατώτατος μισθός ως μισθός αξιοπρεπούς διαβίωσης για να γίνει ένα οργανικό συστατικό ενός βιώσιμου και δίκαιου υποδείγματος ανάπτυξης. Ο κατώτατος μισθός είναι ένα εργαλείο πολιτικής που μπορεί να παίξει σημαντικό ρόλο στη δημιουργία συνθηκών αξιοπρεπούς διαβίωσης σε συνδυασμό με την ενίσχυση άλλων θεσμών, όπως οι συλλογικές διαπραγματεύσεις και οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας. Ως θεσμός προστασίας των χαμηλά αμειβομένων δημιουργεί ένα κατώτατο όριο στο διαθέσιμο εισόδημά τους και στηρίζει την εγχώρια ζήτηση. Ένας αξιοπρεπής κατώτατος μισθός διαβίωσης θα μπορούσε να προκύψει από την προσαρμογή του στο 60% του διάμεσου μισθού, ώστε το κατώτατο όριο της αξιοπρεπούς διαβίωσης να γίνει το όριο της σχετικής φτώχειας, με σκοπό να διασφαλίζει στον εργαζόμενο την κάλυψη βασικών του αναγκών και τη δυνατότητα συμμετοχής στην κοινωνική και την πολιτισμική ζωή, που συνιστούν θεμελιακά κοινωνικά δικαιώματα. Αυτό θα μπορούσε να γίνει βάσει ενός προσδιορισμένου χρονοδιαγράμματος το οποίο θα συμφωνηθεί ύστερα από διαπραγματεύσεις μεταξύ των κοινωνικών εταίρων.

Κι εδώ έγκειται κι η σημασία των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας. Οι ΣΣΕ στη χώρα μας βρίσκονται σε καθεστώς σκόπιμου αφοπλισμού: Στην Ελλάδα, το ποσοστό κάλυψης των εργαζομένων από συλλογικές συμβάσεις εργασίας έχει «πέσει» στο 25,8%, όταν ο μέσος ευρωπαϊκός όρος είναι στο 45,8% και ενώ σύμφωνα με πρόσφατη ευρωπαϊκή οδηγία αυτό το ποσοστό πρέπει να αγγίζει το 80%. Τα στοιχεία του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ (2022) μιλούν από μόνα τους: πριν δυο χρόνια μόνο 38 ΣΣΕ ήταν ενεργές, ενώ μόνο 9 από τις 24 κλαδικές και ομοιοεπαγγελματικές ενσωματώνουν αυξήσεις ημερομισθίων.

Προϊόντος του χρόνου η κατάσταση γίνεται όλο και χειρότερη: σήμερα σε ισχύ είναι λιγότερες από 10 Κλαδικές Συλλογικές Συμβάσεις. Ο θεσμός πια των επιχειρησιακών συμβάσεων και των ατομικών προκρίνεται ως πιο «ευέλικτος». Δεν είναι τυχαίο, σύμφωνα με στοιχεία Έκθεσης της ΤτΕ, το 2023 υπογράφηκαν 209 επιχειρησιακές συμβάσεις, που όμως μόνο σε 59 προβλεπόταν πραγματική αύξηση μισθών. Είναι προφανές πως η Κυβέρνηση υλοποιεί ένα συνολικό σχέδιο απορρύθμισης της εργασίας, εξαφάνισης του θεσμού των Συλλογικών Διαπραγματεύσεων και αποδυνάμωσης των Συλλογικών Συμβάσεων. Οι καλύτερες δουλειές που υποσχέθηκε ο Κυριάκος Μητσοτάκης προεκλογικά, σημαίνει τελικά στην πράξη εργαζόμενοι σε ομηρία, χωρίς δικαιώματα, φιμωμένος συνδικαλισμός, παγωμένοι μισθοί και εξαθλίωση για την πλειονότητα του εργαζόμενου κόσμου.

Εξάλλου στις μέρες μας, την εποχή της 4^{ης} Βιομηχανικής Επανάστασης, υπάρχουν ολοένα και αυξανόμενα αποδεικτικά στοιχεία για τον αντίκτυπο της τεχνητής νοημοσύνης στον κόσμο της εργασίας. Μια πρόσφατη μελέτη του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης καταδεικνύει ότι οι εργαζόμενοι στους μεταποιητικούς τομείς βιώνουν αυξημένη ένταση και άγχος ως αποτέλεσμα του ταχύτερου ρυθμού εργασίας που υπαγορεύει η τεχνητή

νοημοσύνη, και ανησυχούν όλο και περισσότερο για το απόρρητο των δεδομένων τους. Τα συνδικάτα ζητούν εδώ και καιρό ένα κατάλληλο ρυθμιστικό πλαίσιο για τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στον χώρο εργασίας. Οι συλλογικές διαπραγματεύσεις είναι κομβικές για τον μετριασμό των κινδύνων στον χώρο εργασίας.

Η μελέτη καταδεικνύει επίσης ότι η λύση βρίσκεται στην εμπλοκή των εργαζομένων μέσω του σωματείου τους. Η τεχνητή νοημοσύνη τείνει να έχει πιο θετικό αντίκτυπο όταν ζητείται η γνώμη των εργαζομένων σχετικά με την εισαγωγή της νέας τεχνολογίας και όταν εκείνοι εκπαιδεύονται να τη χρησιμοποιούν αποτελεσματικά. Αυτό είναι το σημείο όπου οι συλλογικές διαπραγματεύσεις καθίστανται κομβικές. Οι συλλογικές διαπραγματεύσεις είναι ο μόνος τρόπος για τους εργαζόμενους να συμμετέχουν αποτελεσματικά στη λήψη αποφάσεων σε εταιρικό επίπεδο διότι είναι η μόνη φορά που οι εργαζόμενοι, εκπροσωπούμενοι από το συνδικάτο τους, κάθονται στο ίδιο τραπέζι με τη διοίκηση και διαπραγματεύονται μαζί της επί ίσοις όροις.

Για πολλούς, οι συλλογικές διαπραγματεύσεις αφορούν μόνο τη διασφάλιση καλύτερων μισθών και τη βελτίωση των βασικών συνθηκών εργασίας, όπως ο χρόνος εργασίας. Ωστόσο, οι συλλογικές διαπραγματεύσεις έχουν πολύ μεγαλύτερες προεκτάσεις από αυτό. Πρόκειται επίσης για τη διασφάλιση μιας δίκαιης ψηφιακής και πράσινης διδυμης μετάβασης και μιας δικαιότερης κοινωνίας. Σε χώρες όπου οι δομές συλλογικών διαπραγματεύσεων είναι ισχυρές και λειτουργούν καλά σε όλα τα επίπεδα, ειδικά σε τομεακό επίπεδο, μπορούμε να δούμε ότι η μετάβαση είναι πολύ πιο ανεπτυγμένη και ωφελεί όλους. Η βάση δεδομένων συλλογικών διαπραγματεύσεων του *industriAll Europe* παρέχει μια σειρά από καλά παραδείγματα συλλογικών συμβάσεων για τη μετάβαση.

Ένας εύρυθμος κοινωνικός διάλογος και ένα σύστημα συλλογικών διαπραγματεύσεων διασφαλίζει όχι μόνο την έγκαιρη ενημέρωση και τη διαβούλευση των εργαζομένων σχετικά με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών στον χώρο εργασίας, αλλά και το ότι θα έχουν την ευκαιρία να: διαπραγματευτούν την επαρκή κατάρτιση όσον αφορά τη χρήση της νέας τεχνολογίας, προσαρμόσουν την οργάνωση της εργασίας, επικαιροποιήσουν τις απαραίτητες διατάξεις για την υγεία και την ασφάλεια, και να δημιουργήσουν διαύλους για την αλλαγή τεχνολογιών που μπορεί να μην λειτουργούν καλά. Οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποι των συνδικάτων τους είναι εκείνοι που γνωρίζουν καλύτερα την πραγματικότητα των επιπτώσεων των τεχνολογιών τεχνητής νοημοσύνης στον χώρο εργασίας επειδή οι καθημερινές τους δραστηριότητες επηρεάζονται άμεσα από αυτές. Η συμμετοχή τους μπορεί να βελτιώσει τη λειτουργία της τεχνητής νοημοσύνης και να διασφαλίσει μια ψηφιακή μετάβαση που να λειτουργεί για όλους.

Κατόπιν των ανωτέρω, και

Επειδή μια αγορά εργασίας με τον κόσμο της εργασίας στο επίκεντρο, η οποία θεμελιώνεται πάνω στις συλλογικές συμβάσεις, στα εργασιακά και στα συνδικαλιστικά δικαιώματα, με

μισθούς που επιτρέπουν την αξιοπρεπή διαβίωση, είναι όχι απλά μια συνθήκη δικαιοσύνης, αλλά και μία συνθήκη βιωσιμότητας της αναπτυξιακής προοπτικής.

Επειδή στην Ευρώπη έχει ήδη ανοίξει ο διάλογος για μείωση του εργάσιμου χρόνου.

Επειδή στην Ευρώπη, ακόμα και χώρες που είχαν υιοθετήσει τις ακραία ευέλικτες μορφές εργασίας σήμερα τις καταργούν, δεν γίνεται η Κυβέρνηση Μητσοτάκη να τις νομοθετεί.

Επειδή το δικαίωμα των εργαζόμενων στην προσωπική και οικογενειακή ζωή είναι θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα

Επειδή η Ελλάδα πρέπει να κερδίσει το στοίχημα να μείνουν οι νέες κι οι νέοι στη χώρα και να μην υποχρεώνονται να φύγουν στο εξωτερικό προκειμένου να εργαστούν και να ζήσουν ανθρώπινα.

Επερωτάται η αρμόδια Υπουργός

1. Θα επιμείνει στην οικονομικά αδιέξοδη και αντικοινωνική απορρύθμιση και ελαστικοποίηση της εργασίας και στην κατάλυση των εργασιακών και συνδικαλιστικών δικαιωμάτων;
2. Ποια μέτρα θα λάβει για την αντιμετώπιση της ανεργίας και τη στήριξη της απασχόλησης, ιδίως των μακροχρόνια ανέργων, των γυναικών και των νέων;
3. Σκοπεύει να προβεί στην ενίσχυση της ΔΥΠΑ (πρώην ΟΑΕΔ) για τη στήριξη των ανέργων και της μαθητείας, με αντιμετώπιση της υποστελέχωσης, υποστήριξη των ανέργων στην αναζήτηση εργασίας αντί της τιμωρητικής λογικής;
4. Προτίθεται να προβεί στη μείωση του νόμιμου ορίου των υπερωριών, την κατάργηση της υπερεργασίας, τη μείωση των νόμιμων χρονικά ορίων εργασίας, με ταυτόχρονη αύξηση της επιπλέον αμοιβής από 20% σε 40%;
5. Προτίθεται να προβεί στη μείωση του εβδομαδιαίου χρόνου εργασίας από το 40ωρο στο 35ωρο, χωρίς μείωση μισθών, με παροχή κινήτρων για συμφωνίες των ενδιαφερομένων;
6. Τι σκοπεύει να πράξει όσον αφορά στην καταπολέμηση των ελαστικών εργασιακών σχέσεων και την κατάργηση της εικονικής εργολαβίας;
7. Τι προτίθεται να κάνει αναφορικά με την επαναφορά του βάσιμου λόγου απόλυσης και την κατοχύρωση αυστηρής προστασίας από τις ομαδικές απολύσεις;

8. Προτίθεται να προβεί σε μέτρα για την αυστηρή προστασία από τις επισφαλείς μορφές εργασίας, με μείωση του outsourcing και του δανεισμού εργαζομένων;
9. Προτίθεται και με ποιον τρόπο να ενισχύσει το ΣΕΠΕ και τους ελέγχους στους χώρους εργασίας;
10. Σκοπεύει να προβεί στην αναβάθμιση του ΣΕΠΕ σε αυτοτελή Γενική Γραμματεία, με ενισχυμένο ρόλο και μόνιμες προσλήψεις;
11. Τι σχέδιο έχει για τον περιορισμό των εργατικών ατυχημάτων/δυστυχημάτων, την περιφρούρηση και επιβολή των κανόνων υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία και την εν γένει προστασία της ζωής των εργαζομένων;
12. Πότε θα προχωρήσει στην αναγκαία αύξηση του κατώτατου μισθού στα 900 ευρώ τουλάχιστον;
13. Προτίθεται να επαναφέρει τον καθορισμό του κατώτατου μισθού με συλλογική διαπραγμάτευση, μέσω της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, αμέσως μετά την αύξηση του κατώτατου μισθού και την πρώτη εφαρμογή της τιμαριθμικής αναπροσαρμογής;
14. Σκοπεύει να προβεί σε κατοχύρωση των βασικών αρχών των συλλογικών διαπραγματεύσεων, στην κατοχύρωση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, με πλήρη επαναφορά των αρχών της ευνοϊκότερης ρύθμισης;
15. Προτίθεται να προβεί στην κατοχύρωση της υποχρεωτικής επέκτασης των συλλογικών συμβάσεων εργασίας και των διαιτητικών αποφάσεων;
16. Σκοπεύει να αποκαταστήσει το συνταγματικό δικαίωμα της μονομερούς προσφυγής στη διαιτησία;
17. Προτίθεται να προβεί στην κατοχύρωση και ενίσχυση της συλλογικής αυτονομίας και της συνδικαλιστικής λειτουργίας και του δικαιώματος στην απεργία.

Οι Επερωτώντες Βουλευτές

Φάμελλος Σωκράτης

Τζάκρη Θεοδώρα

Σαρακιώτης Γιάννης

Γαβρήλος Γιώργος

Καλαματιανός Διονύσης

Καραμέρος Γιώργος

Λινού Αθηνά

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Παππάς Νίκος

Ακρίτα Έλενα

Αποστολάκης Ευάγγελος

Αυλωνίτης Αλέκος

Βέττα Καλλιόπη

Γεροβασίλη Όλγα

Γιαννούλης Χρήστος

Δούρου Ειρήνη

Ζαμπάρας Μιλτιάδης

Ηλιόπουλος Όθων

Θρασκιά Ουρανία

Κασιμάτη Νίνα

Κεδίκογλου Συμεών

Κόκκαλης Βασίλης

Κοντοτόλη Μαρίνα

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χάρης

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Νοτοπούλου Κατερίνα

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Παπαηλιού Γιώργος

Παππάς Πέτρος

Πολάκης Παύλος

Πούλου Γιώτα

Τσίπρας Αλέξης

Χρηστίδου Ραλλία

Ψυχογιός Γιώργος